

Hogyan születtek meg a csillagok?

Valamikor réges-régen, amikor az első emberek megjelentek a világon, élt egy öreg asszony, akinek Anyácska volt a neve. Ő segített az embereknek abban, hogy mindenki megtalálja az otthonát, és olyan vidékre vándoroljon, ahol bőven termő földeket és állatokban gazdag erdőket talál. Az emberek meghallgatták Anyácska tanácsait, és mindent úgy tettek, ahogy ő mondta.

Egyszer hosszú útra készülődtek mindannyian, s amikor eljött az indulás napja, összegyűltek a családok, hogy nekivágjanak az útnak. A nagy izgalomban egy kislány elveszítette a családját. A neve Kotciminyako volt. Ez a név furcsa lehet neked és nekem is, de a kislány és az édesanyja számára ez volt a legszebb név a világon.

Mikor a kislány észrevette, hogy egyedül maradt, Anyácskához indult segítséget kérni. Anyácska kedvesen fogadta, elbeszélgetett vele, majd megmutatta, hogy merre induljon, hol várja őt a családja. Miután mindezt elmondta neki, elővett egy degeszre tömött fehér zsákot, ami se túl nagy, se túl nehéz nem volt, hanem éppen akkora, amit a kislány elbírt. Átadta neki, s így szólt:

- Amikor megtalálod a többieket, add át ezt a zsákot a legöregebbeknek! Ők tudni fogják, mit csináljanak vele. De bármi történjék is útközben, ki ne nyisd!

- Megígérem, hogy nem nyitom ki! - mondta a kislány.

Anyácska elégedetten bólintott, és finom ennivalókat készített az útra. Mielőtt útnak indította volna a kislányt, így szólt hozzá:

- Emlékezz arra, amit mondtam! Add oda a zsákot a Véneknek és ki ne nyisd útközben!

A kislány megint megígérte, hogy így lesz, és vállán a különös zsákkal útnak indult.

Ragyogó fényes nap volt, és ahogy a lányka körülnézett, körös-körül harsszó zöld mezőket látott, a messzeségben pedig hófödte hegyeket. Mindenütt friss zöld hajtások fakadtak, fák és virágok táncoltak a szélben. Az erdőket

és a mezőket apró állatok népesítették be, a türkizkék égen pedig madarak röpködtek vidám dalokat énekelve.

Kotciminyako nem győzött gyönyörködni a sok szépségben, miközben igyekezett tartani a kijelölt utat. De hát mégiscsak egy kislány volt! Meg-megállt az út mentén virágot szagolni, békát fogni, lepkét kergetni, nézni a türkizkék égen futó felhőket. Közben gondolkodott: „Vajon mi lehet ebben a zsákban? És mit fognak vele tenni a Vének? És miért mondta Anyácska, hogy ne nyissam ki?”

Amikor a Nap legmagasabbra hágott az égen, a kislány leült egy patak mentén, hogy megebédeljen. Ölébe vette az ételt, a zsákot pedig maga elé tette. Falatozás közben le sem vette a szemét a titokzatos csomagról, ami se nehezebb, se könnyebb nem volt annál, mint amit elbirt.

„Vajon mi lehet ebben a zsákban? És mit fognak vele tenni a Vének? És miért mondta Anyácska, hogy ne nyissam ki?” – gondolta újra meg újra, és egyre jobban furdalta a kíváncsiság. Végül aztán nem bírta tovább. Félretette az ebédjét, és ölébe vette a zsákot. Próbált belekukucskálni. A zsák szája azonban olyan szorosan volt összekötve, hogy egy iciripicirit sem tudta meglazítani, hogy belelásson.

Nekiveselkedett hát, és lassan, óvatosan kioldotta a legfelső csomót, de akkor egy újabb csomót talált. A második csomó alatt pedig egy harmadikat! Ám apró, fűrge ujjaival az összes csomót kioldotta szép sorban egymás után. Amikor az utolsó csomót is meglazította, a kicsi résen belesett a zsákba.

Abban a pillanatban, amikor résnyire nyílt a zsák szája, egy pukkanás hallatszott, és a zsákból egy apró fehér pont ugrott ki! Csillogott a napfényben és lebegett, mint a pitypang bóbítája. Kotciminyako elkerekedett szemmel figyelte, ahogy a gyönyörű lebegő pont lassan emelkedni kezd az ég felé.

Mire a kislány észbe kapott, a zsákból kiugrott egy másik, kékes színben játszó kicsi pont, és ez is lassan emelkedni kezdett. Aztán egy sárga és egy narancssárga pont következett, majd egy vörös és egy bíbor, végül pedig egy szürke és egy kék – és mindegyik szép lassan lebegni kezdett fölfelé.

A kislány ijedten próbálta elkapni őket, de egyre többen és egyre gyorsabban szálltak fel a zsákból. Ijedtében összeszedett annyit, amennyit el tudott kapni, visszagyömöszölte őket a zsákba, aztán fogta a köteleket és megkötötte egyszer, kétszer, háromszor a zsák száját, hogy az pont úgy nézzen ki, ahogyan megkapta. Végül átvette vállán a zsákot – ami sokkal könnyebb lett, mint azelőtt volt –, és folytatta útját.

Estére meg is érkezett az emberek táborába. Megkereste a családját, majd gyorsan a Vének sátrához sietett és átadta a zsákot a Legvénebb Öregnek. Az Öreg megfogta, megemelte, és lassan ránézett a kislányra. Hosszan, nagyon hosszan nézte őt, majd így szólt:

- Gyermekem, mit csináltál?

Kotciminyako lehajtotta a fejét és azt mondta:

- Én... én... csak tudni akartam,... mi van a zsákban... Mi volt az a sok apró kis pontocska?

A Vének erre így szóltak:

- Gyermek, nézz fel az égre!

A leány az égre emelte a tekintetét, és ott, ahol az éjszakai égbolt azelőtt fekete volt, most néhány apró fényes pont ragyogott az égen.

- Ezek a fénylő égi csillagok voltak a zsákban - szóltak a Vének -, és Anyácska azért küldte a zsákot, hogy a benne lévő csillagokat elhelyezzük az égbolton. Az égi minták elrendezéséből az emberek mindig tudni fogják, merre folytassák az útjukat, meg azt is, hogy mikor jön el a növények ültetésének és aratásának ideje. És ezek a minták örökké emlékeztetik majd őket a fény születésére meg a régi történetekre is.

Ezután a Vének szép sorjában kioldották a csomókat, és a zsákban maradt csillagokból mintákat formáltak az égen.

Ha éjszakánként felnézel az égre, te is láthatod az összevissza szétszóródott csillagokat, és azokat is, amelyeket a Vének helyeztek fel az égre. És minden úgy van azóta is, ahogyan a Vének mondták: a csillagok megmutatják a vándoroknak és a hajósoknak az utat, megmutatják, mikor jön el a növények ültetésének és aratásának ideje, és emlékeztetnek minket az éjszakai fény születésére meg a réges-régi történetekre.

új-mexikói mese

*Tátrai Vanda fordításának
felhasználásával átdolgozta
Boldizsár Ildikó*